

Міністерство освіти і науки України

**ДЕРЖАВНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«МІЖРЕГІОНАЛЬНЕ ВИЩЕ ПРОФЕСІЙНЕ УЧИЛИЩЕ З
ПОЛІГРАФІЇ ТА ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ»**

Розглянуто та затверджено
на засіданні педагогічної
ДНЗ «МВПУПІТ»
Протокол № 11 від 30.06.2021

**ОРГАНІЗАЦІЯ САМОВРЯДУВАННЯ В МОЛОДІЖНОМУ
КОЛЕКТИВІ ЗП(ПТ)О**
нова редакція
(під час підготовки кваліфікованих робітників та фахових
молодших бакалаврів)

ПОЛОЖЕННЯ
про молодіжне самоврядування в
Державному навчальному закладі
«Міжрегіональне вище професійне училище з поліграфії
та інформаційних технологій»

**Рекомендовано як інноваційний молодіжний проєкт та відповідна
освітня політика для здобувачів освіти ДНЗ «МВПУПІТ», педагогічних
працівників та інших суб'єктів освітнього процесу)**

Введено в дію
наказом директора ДНЗ «МВПУПІТ»
№ 143 від 01.07.2021

Дніпро, 2021

ПОЛОЖЕННЯ

**про молодіжне самоврядування в
Державному навчальному закладі
«Міжрегіональне вище професійне училище з поліграфії
та інформаційних технологій»**

**Загальні положення здійснення самоврядування в молодіжному
колективі ДНЗ «МВПУПТ»**

В Українській державі відбувається розбудова демократії та становлення громадянського суспільства, тобто суспільства, яке зможе повною мірою контролювати діяльність держави. Для цього необхідно, щоб громадяни, а саме молодь мали навички демократичного життя. Відповідно до Закону України «Про основні засади молодіжної політики», що визначає мету, завдання, основні засади, напрями та механізми реалізації молодіжної політики в Україні, гарантії участі молоді у її формуванні та реалізації, особливості організаційних і правових засад утворення та діяльності молодіжних та дитячих громадських об'єднань, а також відповідно до Закону України «Про освіту» в ДНЗ «МВПУПТ» функціонує молодіжне громадське об'єднання «Перлини МВПУПТ» до складу якого входять здобувачі освіти за освітньо-кваліфікаційним рівнем «кваліфіковані робітники» та освітньо-професійним ступенем «фаховий молодший бакалавр».

Молодіжне самоврядування в ДНЗ «МВПУПТ» – це така організація життя молодіжного колективу, за якої кожний має право та можливість брати активну участь у плануванні, проведенні та підбитті підсумків акцій і проєктів, пов'язаних з удосконаленням цього життя.

Молодіжна рада «Перлини МВПУПТ» - добровільне об'єднання здобувачів освіти усіх академічних груп та/або молодіжних громадських організацій для забезпечення реалізації та захисту прав і свобод молоді, задоволення її суспільних, зокрема економічних, соціальних, культурних, екологічних та інших, потреб та інтересів.

Молодіжна політика - напрям державної політики, спрямований на створення соціально-економічних, політичних, організаційних, правових

умов і гарантій для соціалізації та інтеграції здобувачів освіти в суспільні процеси, що здійснюються в їх інтересах та за їх участю;

У процесі активної громадської діяльності в молоді виробляються практичні вміння та навички, а саме:

- критичне мислення (уміння оцінювати різні джерела інформації під критичним кутом зору, розрізняти правдиву інформацію від пропагандистської, визначити та долати стереотипи й упередження);
- вирішення проблеми, конфлікту (вміння об'єктивно аналізувати різні конфлікти, залагоджувати їх, уникаючи агресії та зберігаючи власну гідність, застосовувати різні підходи до вирішення проблем);
- співробітництво (уміння співпрацювати з іншими у процесі спільного вирішення завдань та пошуку винаходів із проблемних ситуацій);
- перспективне бачення, розвиток уяви (уміння уявляти кращий стан власного довкілля у перспективі та прагнення до його практичного вдосконалення);
- толерантність (навички виваженого розв'язання проблем);
- громадська активність (спроможність впливати на прийняття суспільних рішень та ефективно співпрацювати на рівні місцевої та національної громади);
- комунікативність (оволодіння культурою спілкування, навиками її удосконалення, збагачення словникового запасу, мовною етикою)

Мета, завдання та призначення молодіжного самоврядування в ДНЗ «МВПУПІТ»

Самоврядування в освітніх установах в основному будується на тих же принципах і правилах, на яких ґрунтується самоврядування в інших громадських і державних освітніх установах.

Метою молодіжного самоврядування в ДНЗ «МВПУПІТ», яке відбувається в щільному взаємозв'язку із роботою педагогічного колективу, є створення умов для самореалізації та розвитку потенціалу молоді в Україні, підвищення рівня її самостійності та конкурентоспроможності, забезпечення активної участі молоді в суспільному житті.

А також виокремлено наступні цілі:

- становлення виховної системи закладу освіти через формування загально-училищного колективу;
- залучення особистості до загальнолюдських цінностей, засвоєння нею соціальних норм поведінки через участь у громадському житті закладу освіти;
- створення умов для самовизначення, самоствердження й самореалізації кожної особистості через наявність широкого вибору напрямів і видів діяльності;
- розвиток креативності, ініціативи, формування активної громадянської позиції здобувачів освіти;

Завдання училищного самоврядування — це захист прав та задоволення інтересів здобувачів освіти, а саме :

- створення умов для залучення молоді до громадського, політичного, соціально-економічного, культурного життя суспільства, популяризація ролі та важливості участі молоді у процесі ухвалення рішень;
- підтримка молоді в реалізації її соціально-економічного потенціалу, у тому числі для вирішення житлових питань, питань професійного розвитку, працевлаштування, задоволення освітніх, медичних, культурних та інших потреб;
- формування громадянської, національної та культурної ідентичності української молоді;
- сприяння інституційному розвитку молодіжних та дитячих громадських об'єднань, молодіжних центрів, посилення їхньої ролі у процесі соціалізації молоді;
- розвиток молодіжної інфраструктури;

- розвиток національного та міжнародного молодіжного співробітництва.

Якщо оглядати це завдання більш вузько, то воно полягає в забезпеченні самореалізації найактивнішої частини молоді та залученні до активного колективного життя всіх, кому воно цікаве. Крім того, в молоді проявляються особистісні риси, лідерські якості, виховується характер, удосконалюються ораторські навички і, що найцінніше, з'являється досвід організаторської роботи.

Призначення самоврядування — організувати роботу проектів, цікавих для молоді системи професійної освіти та фахової передвищої освіти, оперативно реагувати на події, що можуть мати значення для життя навчального закладу, діяти в інтересах тих, хто обирає учнівську раду. Самоврядування дозволяє попереджати та розв'язувати протиріччя, що виникають між окремими членами та колективом училища в цілому, між учнями та адміністрацією.

Правові засади, принципи та основні напрямки діяльності.

Діяльність молодіжного самоврядування в ДНЗ «МВПУШТ» регулюють різні законодавчі акти. Правовим підґрунтям діяльності органів самоврядування є:

- Конвенція ООН про права дитини;
- Європейська хартія місцевого самоврядування;
- Конституція України;
- Закони України «Про освіту», «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про дитячі та молодіжні громадські організації»;
- Розпорядження й накази місцевих органів виконавчої влади;
- Статут ДНЗ «МВПУШТ»;
- Положення про молодіжне самоврядування в ДНЗ «МВПУШТ» тощо.

Основні принципи самоврядування:

Самостійність у вирішенні питань у рамках своїх повноважень, закріплених у статуті закладу освіти;

- Відповідальність органів молодіжного самоврядування перед виборцями, партнерами, членами колективу, педагогами, батьками тощо;
- Взаємозв'язок між різними рівнями самоврядування;
- Відкритість та прозорість діяльності в усіх сферах;
- Системність планування та реалізації намічених програм і проектів;
- Консультаційно-педагогічна підтримка дорослими.

Основні напрямки та зміст діяльності органів училищного самоврядування:

- Якнайширше залучення здобувачів освіти до активної участі в житті колективу;
- Розкриття, самовдосконалення та самореалізація особистості, її моральне та духовне зростання;
- Захист прав та інтересів членів свого колективу;
- Організація просвітницької роботи серед молоді;
- Організація життя та діяльності всього колективу;
- Підготовка до майбутнього дорослого життя, орієнтований вибір майбутньої професії.

Хоч би які функції виконував лідер, його треба навчити самостійно мислити, аналізувати й оцінювати конкретну ситуацію з громадянських позицій, приймати розумне рішення.

Молодіжне самоврядування — це не наглядова структура, а спосіб організації життя колективу.

Між радою молодіжного самоврядування, педагогічним колективом та батьками існує нерозривний зв'язок, як між рівноправними партнерами. Рада молодіжного самоврядування є вищою ланкою з прийняття рішень для молодіжних рад групових колективів, її рішення обов'язкове для них. У свою чергу рада враховує інтереси і запити кожної академічної групи через чітко налагоджені соціологічні та інформаційні служби.

Здобувачі освіти, які навчаються за освітньо-професійним ступенем фахового молодшого бакалавра можуть у своїй діяльності інтегруватися зі студентами інших закладів фахової передвищої освіти.

Виходячи з даних соціологічних опитувань усіх членів молодіжного колективу, створюються сектори розвитку творчих здібностей, їх кількість буває кожен рік різною.

Вона визначається потребами та завданнями на поточний навчальний рік.

Етапи розвитку молодіжного самоврядування

Під час організації молодіжного самоврядування необхідно враховувати три взаємопов'язані етапи його розвитку.

Перший етап — організаційна робота. Його головне завдання полягає в зосередженні уваги педагогічного та молодіжного колективів до проблем самоврядування, вивчення науково-методичної літератури, проведення нарад при директорові, засідань методичного об'єднання класних керівників, батьківських, учнівських зборів з проблем організації учнівського самоврядування в ПТНЗ.

На цьому етапі розв'язуються такі питання:

- розробляється оптимальна структура молодіжного самоврядування з урахуванням специфіки ДНЗ «МВПУПТ»;
- визначається мета і завдання молодіжного самоврядування;
- розробляється документація (положення, інструкції, пам'ятки);
- визначаються права та обов'язки органів молодіжного самоврядування (кожного органу з урахуванням структури);
- обираються лідери (керівники секторів) та координатори.

Другий етап полягає в організації безпосередньої роботи молодіжного самоврядування. У ході його реалізації організовується практична діяльність органів учнівського самоврядування, уточнюються функції кожного виконавчого органу, його членів, виходячи із їх прав і обов'язків, проводиться систематичне навчання активу з питань планування, проведення засідань, рейдів, чергувань тощо.

Третій етап характеризується постійним удосконаленням організаційної діяльності учнів. На цьому етапі:

- розширюється роль молодіжного самоврядування в житті ДНЗ «МВПУПТ» в міру нагромадження у здобувачів освіти організаторського досвіду;
- у його структурі створюються нові підструктури (тимчасові формування, об'єднання, клуби за інтересами тощо);
- розширюються права та обов'язки органів молодіжного самоврядування, вдосконалюється його структура.

Важливою умовою педагогічного керівництва молодіжним самоврядуванням на цьому етапі є постійний пошук нових форм та методів організаційної діяльності молоді.

Практична робота щодо організації молодіжного самоврядування в ДНЗ «МВПУПТ» починається зі створення творчих груп з представників педагогічного та молодіжного колективів. У подальшій роботі це може бути такий орган, який обирається училищними зборами чи конференцією. До його складу входять досвідчені представники педагогічного колективу та найбільш активні здобувачі освіти. Завдання цього органу полягає у:

- розробці та затвердженні на училищних зборах (конференції) документації з усіх напрямків роботи молодіжного самоврядування;
- організації дійового контролю за виконанням рішень училищних зборів (конференцій) з цієї проблеми.

Функції самоврядування в ДНЗ «МВПУПТ»

1. Забезпечення порядку в ДНЗ «МВПУПТ», організація чергувань у закладі освіти, в групах.
2. Організація дозвілля на перервах.
3. Проведення училищних лінійок, зборів, конференцій, виставок.
4. Організація самообслуговування в групах, контроль за дотриманням санітарно-гігієнічних вимог.

5. Організація роботи із збереження училищного майна, води, електроенергії, підручників.

6. Підготовка і проведення конкурсів, творчих свят, змагань.

7. Контроль за відвідуванням училища учнями.

8. Заслуховування звітів органів учнівського самоврядування.

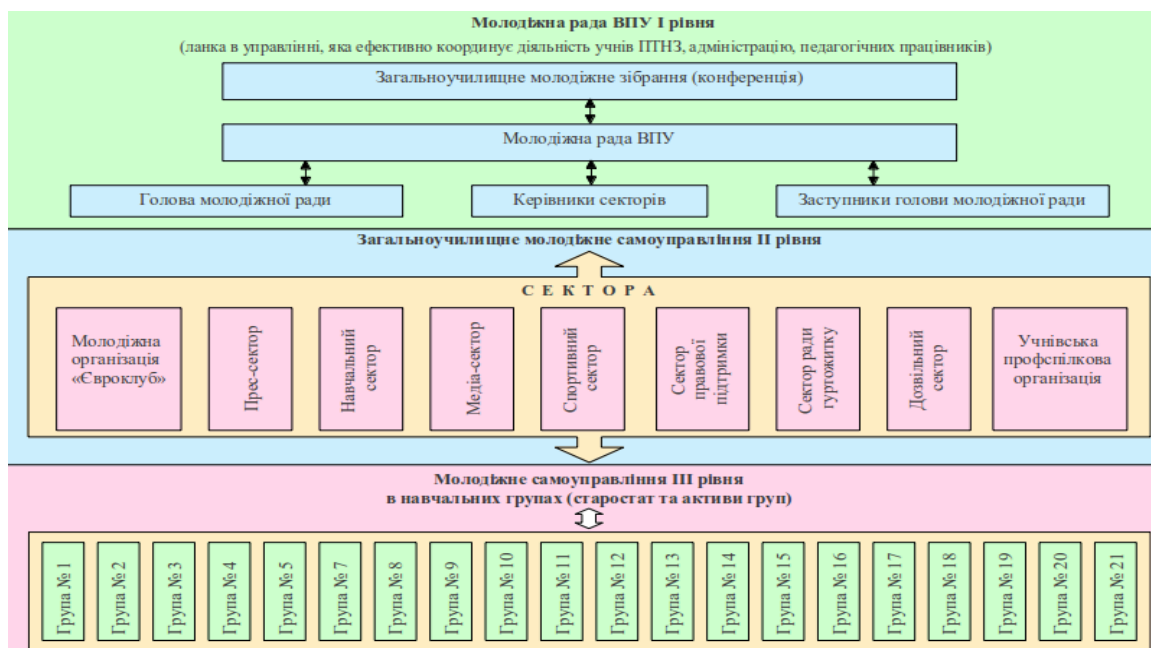
9. Проведення соціологічних досліджень з проблем життєдіяльності учнівських колективів.

10. Участь у розробці плану роботи ДНЗ «МВПУПТ» на новий навчальний рік.

11. Участь у проведенні педагогічних рад, на яких розглядаються питання життєдіяльності учнівських колективів.

Організація молодіжного самоврядування в ДНЗ «МВПУПТ»

З метою демократизації управління в училищі були сформовані органи самоврядування (див. мал. 1)

Важливий принцип молодіжного самоврядування: **«Самі вирішили, самі зробили, самі відповідаємо»**. Молодіжне самоврядування — це спосіб організації життя учнівського колективу. Воно сприяє виробленню в здобувачів освіти почуття господаря закладу освіти, групи, уміння співпрацювати на принципах рівності, демократизму, позитивно впливає на

формування в учнів таких моральних якостей, які неможливо виробити лише за допомогою словесних впливів.

Роботу самоврядування координує заступник директора з навчально-виховної роботи.

Молодіжну раду очолюють два представники: один від здобувачів освіти, які отримують фахову передвищу освіту, а другий – із складу кваліфікованих робітників. Члени молодіжного самоврядування поділяються на сектори. Так **«Сектор правової підтримки»** має такі функції:

- Заслуховує інформацію про стан дотримання Декларації прав дитини в ДНЗ «МВПУПІТ».
- Звертається з заявами, пропозиціями до адміністрації.
- Займається захистом прав молоді ДНЗ «МВПУПІТ», працює зі здобувачами освіти, що стоять на внутрішньому обліку.
- Організовує правові читання, диспути, конференції.
- Співпрацює з організаціями, що захищають права дитини, організовує зустріч з працівниками правоохоронних органів.
- Залучає фахівців для вирішення складних конфліктних ситуацій.

Сектор «Національне та культурне відродження»:

- Сприяє розвитку та поширенню загальнолюдських ціннісних компонентів.
- Пропагує національне культурне надбання.
- Заслуховує стан роботи в групах, щодо національно-культурного відродження.
- Організовує масові заходи.

Сектор «Організація дозвілля»:

- Займається організацією дозвілля на перервах та поза навчальний час.
- Займається питаннями підготовки і проведення вечорів відпочинку, масових заходів, передбачених планом роботи.
- Організовує культпоходи та екскурсії з врахуванням заявок груп в училищі, веде облік виконаної роботи.

Сектор «Спортивно-оздоровчої роботи»:

- Пропагує здоровий спосіб життя.
 - Профілактика захворюваності здобувачів ДНЗ «МВПУПІТ».
- Боротьба із шкідливими звичками.
- Організовує в зустрічі з фахівцями. Веде відповідний статистичний облік.
 - Підтримує та запроваджує спортивно-оздоровчі заходи загальноміського та училищного значення.

«Прес-сектор» здійснює завдання:

- Займається художнім оформленням кабінетів, виставок «Творчі роботи учнів», випуском святкових газет, листівок, поздоровлень.
- Випуск газети «Поліграфіст», яка виконує такі функції: доводить до відома учнів справи самоврядування, друкує оголошення про головні заходи, розповідає про перемоги та досягнення учнів, друкує новини училищного життя
- Проводить анкетування учнів із окремих питань.
- Відповідає за роботу веб-сайта.
- Підготовка фахових конкурсів макетування та верстки тощо.

«Навчальний сектор» здійснює:

- Контроль за відвідуванням здобувачів освіти уроків.
- Дотримання санітарно-гігієнічної культури, чистоти приміщень, охайного зовнішнього вигляду молоді.
- Забезпечення взаємодопомоги в навчанні, консультаційної допомоги.
- Збереження училищного майна, організація самообслуговування.
- Координація конкурсів, участь у предметних тижнях, олімпіадах.
- Ведення електронних ресурсів «Управління персоналом», «Щоденник .ua.

Технологія (політики) організації молодіжного самоврядування в ДНЗ «МВПУПІТ»

Для ефективної діяльності училищного самоврядування необхідні відповідні умови:

По-перше, подолання формалізму в діяльності самоврядування і педагогічного керівництва ним.

По-друге, залучення членів самоврядування до процесу оновлення змісту діяльності ДНЗ «МВПУПТ», до боротьби з негативними явищами у середовищі молоді. Вони повинні активно допомагати педагогам у впровадженні нових форм виховної роботи з учнями, у дотриманні національних традицій, включатись у виховну роботу із запобігання і подолання серед молоді шкідливих звичок.

По-третє, надання самоврядуванню реальних прав і обов'язків. Слід чітко визначити, за які ділянки училищного життя та діяльності відповідає молодіжне самоврядування, які конкретні права та обов'язки має кожен його член.

По-четверте, підбір до органів самоврядування найавторитетніших лідерів молодіжного колективу. Члени молодіжного самоврядування мають бути взірцем для вихованців у ставленні до своїх обов'язків.

По-п'яте, прагнення до розширення цих органів. За таких умов зростає кількість учасників, які підтримують вимоги педагогічного колективу, більшій кількості учнів прищеплюється смак до суспільно корисної діяльності, створюються можливості для уникнення перевантажень найактивніших здобувачів освіти, у залучених до громадської роботи вихованців виявляються нові сторони їх особистості, які знайшли простір для свого розвитку.

По-шосте, повага педагогів до самостійних рішень молодіжного колективу і його органів, не нав'язування здобувачам освіти своєї волі у справах, які є компетенцією самоврядування.

По-сьоме, кваліфікована, тактовна педагогічна допомога молодіжному активу, навчання його складної справи управління.

По-восьме, практикування в молодіжному колективі зміни функцій керівника і підлеглого.

По-дев'яте, систематичне звітування членів самоврядування перед колективом, що дає можливість здійснювати контроль за їх діяльністю, сприяє її поліпшенню, а також запобігає можливим зловживанням становищем у колективі.

Тобто, робота молодіжного самоврядування повинна бути направлена в різноманітних напрямках, відзначатися багатогранністю, охоплювати всі аспекти училищного життя.

Технологічні напрямки:

1. Аналіз та оцінка реального стану організації молодіжного самоврядування в ДНЗ «МВПУПТ», формування комплексу проблем. Яким є молодіжне самоврядування сьогодні.

2. Аналіз реальних можливостей членів педагогічного колективу для організації консультативної роботи з органами молодіжного самоврядування.

3. Вивчення досвіду участі здобувачів освіти в організаторській діяльності.

4. Вивчення науково-методичної літератури з проблем організації молодіжного самоврядування, проведення педагогічної ради, засідань методичного об'єднань класних керівників, учнівських зборів, конференцій з цієї проблеми.

5. Розробка переліку ідей, вибір найбільш прогресивної і реалістичної ідеї: («Яким сьогодні повинне бути молодіжне самоврядування?»); розробка концепції ідеї («Чому так повинно бути?»); створення програми («Що, як і коли треба робити?»).

12. Розширення ролі молодіжного самоврядування в житті ДНЗ «МВПУПТ» в міру нагромадження в здобувачів освіти організаторського досвіду.

13. Розробка системи заходів щодо забезпечення гласності роботи органів молодіжного самоврядування в ДНЗ «МВПУПТ»

14. Діагностика різних аспектів розвитку і функціонування моделі учнівського самоврядування, систематичний моніторинг учнівської думки,

створення на їх підставі нових підструктур (тимчасових формувань, об'єднань, клубів за інтересами тощо).

15. Організація дійового контролю за виконанням рішень молодіжного самоврядування.

16. Створення системи стимулювання творчого самовдосконалення лідерів молодіжного самоврядування.

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні молодіжної ради

ДНЗ «МВПУПІТ»

Протокол № 3 від 01.07.2021